ЗАТВЕРДЖЕНО
Методичною радою
університету
від 26.02.2020 (протокол №5)

СИЛАБУС
освітньої компоненти
«Міжнародне співробітництво у сфері соціальної роботи»
2025-2026 навчальний рік

Освітня програма: «Соціальна робота та практична психологія».
Спеціальність: 231 Соціальна робота.
Галузь знань: 23 Соціальна робота.
Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
Освітня програма: «Соціально-психологічна підтримка життєстійкості»

Спеціальність: І10 Соціальна робота та консультування.
Галузь знань: І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення.
Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Викладач	БОРИСЕНКО Наталія Олександрівна, асистент кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти
Посилання на сайт	https://bdpu.org.ua/teachers/borysenko-nataliya-oleksandrivna/
Контактний телефон	099-539-52-18
E-mail викладача	Borisenkon148@ukr.net
Графік консультацій	четвер: 13.00-15.00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Форма навчання	Кількість кредитів\годин	Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота	Звітність
денна	4/120	12	26	82	екзамен
заочна		10	10	100	

Мова навчання: українська.

Ключові слова: співробітництво, соціальна робота, міжнародні організації, мобільність, партнери.

Мета курсу: сформувати систему знань і розвинути компетентності здобувачів вищої освіти, що буде сприяти їх свідомому використанню можливостей партнерств та мобільності в соціальній роботі.

Предмет курсу: досвід міжнародних відносин в сфері соціальної роботи.

Програмні компетентності:

ЗК- 3 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-14 Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

СК-7 Здатність до співпраці у міжнародному середовищі та розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

СК-13 Здатність до розробки та реалізації соціальних проектів і програм.

Результати навчання:

ПР-3 Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.

ПР-5 Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

ПР-23 Конструювати процес та результат соціальної роботи в межах поставлених завдань, використовувати кількісні та якісні показники, коригувати план роботи відповідно до результатів оцінки.

ПР-8 Критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціальнополітичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.

Зміст курсу:

Тема 1. Міжнародне співробітництво: історія, теорія та нормативно-правове регулювання

1.1. Міжнародне співробітництво як принцип законодавчого та нормативно-правового забезпечення євроінтеграції України: історія та сучасність.

Сутність міжнародних відносин в соціальній сфері: поняття, об'єкт, суб'єкт. Значення міжнародного співробітництва в соціальній роботі: функції, цілі, фактори формування, форми співробітництва. Історія, концептуальні засади міжнародної діяльності в сфері соціальної роботи. Періоди виникнення міжнародного права як забезпечення встановлення міжнародних зв'язків між державами. Виникнення міжнародного права (давній Схід, Стародавня Греція, Стародавній Рим). Характеристика другого періоду розвитку міжнародних відносин від Римської імперії до Вестфальського миру 1648р. Встановлення верховенства права в міжнародних відносинах від Вестфальської до Гаазької конференції миру 1899-1907р. Історичний аспект міжнародного співробітництва держав у боротьбі зі злочинністю у сфері правосуддя. Формування сучасного міжнародного права від Гаазьких конференцій до заснування ООН. Місце України в сучасній системі міжнародних відносин в соціальній роботі: основні аспекти, мотиви. Членство та представництво України у міжнародних організаціях. Діяльність Міністерства соціальної політики у сфері міжнародного співробітництва. Експорт та імпорт послуг в соціальній сфері. **1.2. Міжнародні договори України в галузі соціальної роботи.**

Міжнародна діяльність недержавних союзів та асоціацій з вирішення спільних соціальних проблем. Міжнародні договори України з питань праці, зайнятості, соціального забезпечення, захисту дітей та гендерної рівності: багатосторонні міждержавні договори, стороною яких є Україна; двосторонні міждержавні договори; міжурядові договори; міжвідомчі договори. Керівництво з загальних міжнародних стандартів практики розвитку суспільства (Міжнародної асоціації розвитку суспільства (IACD).

Тема 2. Міжнародне співробітництво у сфері соціальної роботи в контексті європейських цінностей та діяльності міжнародних організацій 2.1. Європейські цінності в соціальній сфері.

Рада Європи, Європейська спілка, ОБСЄ, Всесвітній банк та інші організації в системі міжнародного співробітництва в сфері соціальної роботи. Європейська соціальна хартія. Європейський кодекс соціального забезпечення. **2.2. Міжнародне співробітництво в контексті євроінтеграційних процесів.**

Україна та Європейський союз: шлях до євроінтеграції та значення євроінтеграції та членства в ЄС для розвитку соціальних норм, стандартів та соціальної роботи.

Участь України в інших Європейських організаціях: напрями та характеристика співпраці, особливо в контексті соціальної роботи.

Рада Європи та інші європейські організації: діяльність в контексті війни в Україні.

Тема 3. Діяльність Організації Об'єднаних Націй в Україні.

3.1. -3.2. Завдання та принципи діяльності ООН.

Завдання та принципи діяльності міжнародної організацій ООН: основні цілі і напрями діяльності. Рада Безпеки, Економічна і Соціальна рада ООН. Керівні органи ООН та спеціалізовані установи системи ООН: Комісія ООН з права міжнародної торгівлі (ЮНСІТРАЛ), Комісія із соціального розвитку, Комісія з наркотичних засобів, Комітет з внесків, Виконавча рада Структури ООН з питань гендерної рівності та розширення прав і можливостей жінок «ООН-Жінки», Комітет з інформації.

Спеціалізовані організації «системи ООН». Діяльність офісу ООН в Україні. Забезпечення реалізації проектів Програми розвитку ООН в Україні (ПРООН). ЮНЕСКО (Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури): історія створення та основні етапи діяльності. ВООЗ (Всесвітня організація охорони здоров'я): історія створення та основні етапи діяльності.

Спеціалізоване агентство ООН – Міжнародна організація праці (МОП). Здійснювані програми МОП. Конвенції, ухвалені МОП

(міжнародні угоди). Представництво МОП в Україні: спільні проекти. Головні цілі й напрями діяльності Міжнародної організації з міграції (МОМ). Історія та сьогодення МОМ. Участь України в міжнародній організації з міграції. Представництво МОМ в Україні. Об'єднана програма ООН з питань ВІЛ/СНІД (ЮНЕЙДС), Управління ООН з наркотиків і злочинності, ЮНІСЕФ. ООН та війна в Україні: співпраця і допомога

Тема 4. Досвід міжнародної співпраці України з міжнародними неурядовими організаціями у сфері соціальної роботи.

4.1. Самостійна практична робота неурядових міжнародних організацій в сфері соціальної роботи: функції, напрями.

Функції і напрями роботи неурядових міжнародних організацій в сфері соціальної роботи. Жіночі неурядові структури (Демократична федерація жінок, Міжнародна рада жінок). Внесок неурядових організацій у процес обміну в галузі соціальної роботи і соціальної освіти (Міжнародна амністія, Католицька служба допомоги, Міжнародний комітет спасіння, Лікарі без меж, Спасіть дітей та ін.).

4.2. Досвід міжнародної співпраці України з міжнародними неурядовими організаціями у сфері соціальної роботи.

Міжнародні центри соціального співробітництва. Досвід вирішення питань соціальної допомоги і соціального захисту, розвитку соціальної освіти міжнародними неурядовими добровільними організаціями (Християнський дитячий фонд, Міжнародна рада соціального забезпечення, Міжнародний комітет Червоного Хреста та ін.). Україна та GIZ, USAID Україна, МБФ «Відродження», «Україна 3000» та ін. Діяльність неурядових організацій під час війни в Україні:

напрями допомоги та особливості співпраці

Тема 5. Формування міжнародних консорціумів вищих закладів освіти для вирішення соціальних проблем.

5.1. Освітні програми міжнародних консорціумів та нові можливості для молоді.

Освітні програми міжнародних консорціумів та нові можливості для молоді. Пропозиція створення тимчасових партнерств програми TEMPUS, Еразмус+. Студентська мобільність: порядок здійснення та передбачування результатів. Дотримання законності при використання програм мобільності. Міжнародні освітні програми Erasmus+ : сфери шкільної освіти – «Erasmus+: Comenius»; сфера вищої освіти –

«Erasmus+: Erasmus»; спільна магістерська програма – «Erasmus+: ErasmusMundus»; сфера професійної освіти і підготовки – «Erasmus+: Леонардо да Вінчі»; сфера освіти дорослих – «Erasmus+: Grundtvig»; сфера молодіжних неурядових організацій та неформального навчання – «Erasmus+: Молодь в дії». Міжнародні проекти за програмою Tempus / Tacis:AGFED; Sus Food; Sus farm; AGRIPOL; Conception of the sustainable development in the training of specialists for agriculture. Міжнародні гранти та стипендії в рамках культурного обміну та співробітництва (Стипендії Федерального міністерства освіти, науки та культури: Austrian Database for Scholarship sand Research Grants, стипендійній DAAD: stipendien та ін.).

Види та принципи використання міжнародних освітніх програм Європи та США. Університети та бізнес: міжнародний досвід співпраці та перспективи для України.

5.2. Інтернаціоналізація як фактор підвищення рівня якості освіти України.

Інтернаціоналізація як фактор підвищення рівня якості освіти України. Міжнародне співробітництво у ЗУ «Про освіту». Міжнародне співробітництво в системі дошкільної освіти. Основні завдання, принципи та етапи формування зони європейської вищої освіти у рамках Болонського процесу.

Міжнародна співпраця на різних ступенях освіти. Освітні проекти програми Європейської Комісії eTwinning для початкової та середньої ланки школи **(«**Green life», «Tell me your story», «X-ray – Bluray (from Marie Curieto Mariah Carey**)»** та ін.). Ініціативи компанії «Samsung Electronics Україна» для підтримки навчання української молоді: «Samsung назустріч знанням», «Samsung Developers' Academy», «Samsung Fresh Graduate Recruitment». Міжнародне дослідження якості освіти PISA-2018 в Україні:

підсумки проведення й плани на майбутнє.

Тема 6. Розвиток соціальної роботи в Україні у контексті міжнародного досвіду.

6.1. Міжнародні професійні організації у сфері соціальної роботи в контексті співпраці з Україною.

Міжнародне співробітництво та євроінтеграційні процеси в роботі державної служби зайнятості.

Основні напрямки міжнародної діяльності Державної служби зайнятості України. Членство у Всесвітній Асоціації служб зайнятості. Співпраця Державної служби зайнятості України з

міністерствами, відомствами, посольствами іноземних країн в Україні та іншими установами й організаціями з питань міжнародної діяльності. Досвід міжнародного співробітництва України на регіональному та місцевому рівні. Діяльність Служби безпеки України у галузі міжнародного співробітництва. Міжнародні стандарти соціальної роботи із вразливими сім'ями з дітьми. Міжнародний досвід правового регулювання надання пільг для дітей, які постраждали внаслідок військових конфліктів. Міжнародне співробітництво у сфері формування та реалізації державної політики щодо захисту прав дітей.

6.2. Фахівець із соціальної роботи в контексті міжнародного співробітництва.

Фахівець із соціальної роботи в контексті міжнародного співробітництва. Професійна підготовка фахівця із соціальної роботи: міжнародний досвід. Можливості підвищення професійного рівня фахівцем із соціальної роботи за кордоном. Міжнародна рада соціального забезпечення (МРСЗ). Міжнародна асоціація шкіл соціальної роботи (МАШСР). Міжнародна федерація соціальних працівників (МФСП). Міжнародна асоціація соціальних педагогів. Європейська асоціація шкіл соціальної роботи. Європейська асоціація центрів підготовки в галузі соціально-виховної роботи.

Тема 7. Досвід жіночих неурядових структур, співпраці України з міжнародними неурядовими організаціями у сфері соціальної роботи.

7.1. "Жіночі неурядові структури: роль та вплив у сучасному суспільстві"

Неурядові організації можуть бути складовою неформалізованих міжнародних суспільних рухів – екологічного, правозахисного, молодіжного, жіночого, профспілкового, національновизвольного, антивоєнного тощо.

Часто неурядові міжнародні організації називають групами тиску, адже, мобілізуючи міжнародну громадську, вони здійснюють тиск на міжнародне співтовариство.

Об'єктивними причинами виникнення неурядових міжнародних організацій є глобалізаційні процеси та масштабні транскордонні взаємодії.

Одна з найвідоміших і найвпливовіших організацій – Міжнародний Червоний Хрест – була заснована швейцарцем Анрі Дюнаном у 1863 р. У 1895 р. був утворений Міжнародний кооперативний альянс, який об'єднав національні та регіональні союзи кооперативів.

7.2 Сучасні виклики та можливості для жіночих неурядових структур"

Жіночі неурядові структури відіграють ключову роль у боротьбі за гендерну рівність, підтримці жіночих прав та зміцненні позиції жінок у суспільстві. Використання технологій та інновацій стає невід'ємною складовою їх діяльності і сприяє досягненню їх стратегічних цілей. Роль жіночих неурядових структур у сучасному суспільстві надзвичайно важлива. Вони забезпечують підтримку та захист прав жінок, борються за гендерну рівність, пропагують освіту та усвідомлення важливості включеності жінок у різні сфери діяльності.

Тема 8 Самостійна практична робота неурядових міжнародних організацій в сфері соціальної роботи: функції, напрями.

8.1-8.2 Співробітництво міжурядових організацій в рамках Східного партнерства.

Неурядові міжнародні організації, що діють у сфері соціальної роботи, мають різноманітні види, функції та напрями роботи, зокрема:

Постачання соціальних послуг: деякі організації прямо надають соціальні послуги вразливим групам населення, таким як діти, молодь, люди з інвалідністю, пожилі люди тощо. Ці послуги можуть включати медичну допомогу, освіту, психологічну підтримку, правову допомогу та інше. Захист прав людини: багато неурядових міжнародних організацій працюють над захистом прав людини у сфері соціальної роботи. Вони можуть займатися моніторингом порушень прав, правозахисною діяльністю, проведенням кампаній з освіти громадськості та іншими заходами.

Методи навчання: словесні (пояснення, розповідь, лекція, вступна бесіда, сторітейлінг, навчальна дискусія); наочні (ілюстрування, опорний мультимедіа-конспект, скрайбінг); практичні (вправи, дослідження, проектування).

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): Заохочується висловлювання власної точки зору, творчий підхід до виконання передбачених програмою курсу завдань. Обов'язковим є дотримання принципів академічної доброчесності, що передбачає самостійне виконання різних видів робіт на оцінку. Унікальність тексту у самостійних роботах та ІНДЗ має бути не менше ніж 25 %.

Лекційні заняття передбачають надання здобувачам загального огляду ключових концепцій і тем, що включені в програму курсу. Вони служать для введення здобувачів у предметну область та створення основного теоретичного фундаменту з освітнього курсу "Міжнародне співробітництво у сфері соціальної роботи". Протягом лекцій викладач надає теоретичний матеріал та може також надавати приклади з реального життя, ілюструвати теоретичні поняття на прикладах, ініціювати обговорення та стимулювати інтерес до предмету шляхом звернення до дискусій щодо сучасних соціальних проблем і викликів. В процесі лекційного викладання, викладач також може використовувати навчальні матеріали, включаючи презентації, відеоматеріали та інші додаткові ресурси для наочного представлення інформації. Це допомагає студентам краще розуміти складні концепції та засвоювати матеріал більш ефективно. У результаті лекцій студенти отримують не лише базові знання з соціальних наук, але й навички аналізу, критичного мислення і спроможність застосовувати отримані знання до реальних ситуацій.. Однак важливо пам'ятати, що кількість лекційних занять обмежена, і їх головна мета – встановити загальні основи і напрямок досліджень.

Семінарські заняття можуть доповнювати зміст лекційних тем або можуть передбачати розгляд відмінних від лекційних питань, які відображають зміст теми. Підготовка до семінарських занять передбачає усне опрацювання теоретичних питань за темою, спираючись на перелік рекомендованої літератури та самостійний пошук джерел для отримання необхідної інформації, з подальшим їх обговоренням у форматі дискусій, мозкових штурмів тощо. Відпрацювання пропущених семінарських занять є обов'язковим, здійснюється у форматі очного або дистанційного (на платформі Zoom) спілкування викладача зі здобувачем (не пізніше, ніж через тиждень з моменту проведення заняття та згідно графіку консультацій) Графік зустрічей для складання пропущених семінарських занять обговорюється зі здобувачем та викладачем для узгодження часу.

Підготовка завдань самостійної та індивідуально-дослідної роботи здійснюється у електронному (розміщення файлів на платформі Moodle) вигляді та передбачає усне обговорення питань протягом семінарського заняття з теми або під час індивідуальної/групової консультації. Завдання самостійної роботи та ІНДЗ виконуються у момент підготовки здобувача до семінарського заняття, виконанні завдання підвантажуються до початку семінарського заняття за певною темою.

Роботи, які виконано не в повному обсязі або оформлено без дотримання вимог, повертаються здобувачеві на доопрацювання. Повторно здати роботу на перевірку необхідно не пізніже, ніж через тиждень після проведення заняття з відповідної теми (письмово/в електронному вигляді на платформі Moodle).

Важливо враховувати, що оформлення самостійної роботи та ІНДЗ передбачає форматування тексту відповідно до загальноприйнятих вимог (редактор Microsoft Word, шрифт Times New Roman, розмір шрифта 14, без розстановки переносів, стиль – normal (звичайний), інтервал між рядками – одинарний. Назва файлу роботи повинна відповідати прізвищу + назва роботи,(Наприклад Попова_СР та ІНДЗ до теми 1). Параметри сторінки: - розмір полів: ліве – 2,5 см, праве – 1,0 см, верхнє – 2,0 см, нижнє – 2,0 см; сторінки без нумерації, абзац – 1,25, текст вирівняний по ширині.). Критерії оцінювання кожного виду роботи подано в мудлі під кожним завданням, яке необхідно виконанти.

В умовах дистанційного навчання лекційні, семінарські заняття проводитимуться в онлайнрежимі у визначений розкладом час. Самостійні та індивідуально-дослідні роботи надсилаються на оцінювання через систему Moodle у визначений політикою курсу термін. Консультації здобувачів проводитимуться згідно визначеного вище графіку.

За умови оповіщення про повітряну тривогу, здобувач має право вийти з пари за попередженням викладача. Пропущену пару необхідно опрацювати асинхронно.

В рамках дисципліни можливе перезарахування результатів неформального та/або інформального навчання згідно з процедурою визначеною факультетом дошкільної, спеціальної та соціальної освіти на основі п. 8.2. «Положення про організацію освітнього процесу в Бердянському державному педагогічному університеті» від від 29.06.2023 року № 13/3.3.

Поточне тестування та самостійна робота						Середнє арифметичне за поточну роботу	Залік	Сума
Тема 1		**Тема 2**		**Тема 3**				
1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	3.2		50	100
25		25		25				

Допуск до заліку передбачений за умов: набрання 25 балів за роботу протягом семестру, наявності усно зданих тем за семінарськими заняттями, наявності портфоліо з самостійними та індивідуальними завданнями, завантаженими до мудлу по кожній темі.

Залік може проходити за двома формами (на вибір здобувачів ВО): письмовий залік та захист відповідей; тестування. За результатами продуктивної роботи протягом семестру та погодження з оцінкою – здобувачу може бути виставлена підсумкова оцінка, що дорівнює сумі балів набраних протягом семестру.

За умови невиконання політики курсу, наявності заборгованостей протягом семестру та недотримання дедлайнів визначених навчальним процесом та політикою курсу – здобувач не допускається до складання заліку з дисципліни.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: мультимедійне обладнання, інтерактивні дошки, ноутбук. **Система оцінювання та вимоги:**

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточний контроль

Система нарахування рейтингових балів (поточний контроль[1])

Тема 4		**Тема 5**		**Тема 6**		(максимально 50 балів)		
4.1	4.2	5.1	5.2	6.1	6.2			
25		25		25				
Тема 7		**Тема 8**						
7.1	7.2	8.1	8.2					
25		25						

№	Вид робіт за темами	Бали рейтингу (денна форма)	Бали рейтингу (заочна форма)
1	**Тема 1.**		
1.1.	Відповідь на семінарському занятті (4 години)	0-5	0 - 5
1.2.	Виконання самостійної роботи до теми 1: - Підготовка додаткових питань та опитування за ними;	0-5	0 – 5
1.3.	Виконання ІНДЗ до теми 1	0-10	0 – 10
1.4.	Тестування за темою 1	0-5	0 – 5
	Максимум за тему 1		**25 балів**
	Тема 2		
2.1.	Відповідь на семінарському занятті (2 години)	0-5	0 - 5
2.2.	Виконання самостійної роботи до теми 2: - Підготовка додаткових питань та опитування за ними.	0-5	0 – 5
2.3.	Виконання ІНДЗ до теми 2	0-10	0 – 10
2.4.	Тестування за темою 2	0-5	0 – 5
	Максимум за тему 2		**25 балів**
	Тема 3		
3.1.	Відповідь на семінарському занятті (4 години)	0-5	0 - 5
3.2.	Виконання самостійної роботи до теми 3: - Підготовка додаткових питань та опитування за ними.	0-5	0 – 5
3.3.	Виконання ІНДЗ до теми 3	0-10	0 – 10
3.4.	Тестування за темою 3	0-5	0 – 5
	Максимум за тему 3		**25 балів**
	Тема 4		

4.1.	Відповідь на семінарському занятті (2 години)	0-5	0 - 5
4.2.	Виконання самостійної роботи до теми 4: - Підготовка додаткових питань та опитування за ними.	0-5	0 – 5
4.3.	Виконання ІНДЗ до теми 4	0-10	0 – 10
4.4.	Тестування за темою 4	0-5	0 – 5
	Максимум за тему 4		**25 балів**
	Тема 5		
5.1.	Відповідь на семінарському занятті (4 години)	0-5	0-5
- 55.2.	Виконання самостійної роботи до теми 5: - Підготовка додаткових питань та опитування за ними.	0-5	0 – 5
5.3.	Виконання ІНДЗ до теми 5	0-10	0 – 10
5.4.	Тестування за темою 5	0-5	0 – 5
	Максимум за тему 5		**25 балів**
	Тема 6		
6.1.	Відповідь на семінарському занятті (2 години)		-
6.2.	Виконання самостійної роботи до теми 6: - Підготовка додаткових питань та опитування за ними.	0-10	-
6.3.	Виконання ІНДЗ до теми 6:	0-10	-
6.4.	Тестування за темою 6	0-5	-
	Максимум за тему 6		**25 балів**
	Тема 7		
7.1	Відповідь на семінарському занятті (2 години)		**-**
7.2	Виконання самостійної роботи до теми 7 - Підготовка додаткових питань та опитування за ними.	**0-10**	**-**
7.3	Виконання ІНДЗ до теми 7	**0-10**	**-**
7.4	Тестування за темою 7	**0-5**	**-**
	Максимум за тему 7		**25 балів**
	Тема 8		

8.1	Відповідь на семінарському занятті (2 години)		
8.2	Виконання самостійної роботи до теми 7 - Підготовка додаткових питань та опитування за ними	**0-10**	**-**
8.3	Виконання ІНДЗ до теми 8	**0-10**	**-**
8.4	Тестування за темою 8	**0-5**	**-**
	Максимум за тему 8		**25 балів**

Підсумковий контроль

За підсумками навчання за один семестр здобувач вищої освіти може отримати 100 балів (50 балів[2] – поточне оцінювання + 50 балів – контрольне оцінювання (залік). Підсумкова кількість балів визначається за

формулою: $m = \frac{ЗК_1 + ЗК_2 + ЗК_3 + ЗК_4 + \ldots}{100\ n} = 50$

де m – кількість набраних балів за вивчений курс; n – кількість залікових кредитів;

50 балів – екзамен або залік.

Загальна кількість балів за вивчений курс обчислюється таким чином: підраховується кількість балів, набраних під час поточного контролю за всіма заліковими кредитами, та ділиться на загальну кількість кредитів (визначається середній арифметичний бал). Потім до отриманого показника додаються бали, набрані під час заліку.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS
90 – 100	**A**
78 – 89	**B**
65 – 77	**C**
58 – 64	**D**
50 – 57	**E**
35 – 49	**FX**
1 – 34	**F**

Список рекомендованих джерел:

1. Алєксєєнко І. В., Курас А. І., Маргулов А. Х. А 47 Глобальні проблеми міжнародних відносин та світової політики: безпековий вимір : підруч. ; за заг. ред. д-ра політ. наук, проф. І. В. Алєксєєнко. Дніпро

: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2021. 164 с. URL: https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/7032/1/%d0%bc%d0%b0%d0%ba%d0%b5%d1%82_%d0%90%d0%bb%d1%94%d0%ba%d1%81%d1%94%d1%94%d0%bd%d0%ba%d0%be_%d0%bf%d1%96%d0%b4%d1%80%d1%83%d1%87%d0%bd%d0%b8%d0%ba_%d0%b1%d0%b5%d0%b7%d0%bf%d0%b5%d0%ba%d0%b0.pdf

2. Войціховський, А. В. Міжнародне право : підручник / А. В. Войціховський ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 544 с.

3. Іванець Т. М. І-18 Соціологія міжнародних відносин : навч. посіб. Київ : Видавництво ЛіраК, 2021.

232 с

4. Історія міжнародних відносин : підруч. / І. В. Алєксєєнко, А. Х. Маргулов , І. А. Єремєєва , М. В.

Несправа. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. 228 с. URL: https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/5513/1/%d0%9f%d0%86%d0%94%d0%a0%d0%a3%d0%a7%d0%9d%d0%98%d0%9a_%d0%86%d0%9c%d0%92%20%d0%be%d1%81%d1%82%d0%b0%d1%82%d0%be%d0%bd%d0%b8%d0%b9_%d0%ba%d0%be%d1%80%d0%b8%d0%b3%d0%be%d0%b2%d0%b0%d0%bd%d0%b8%d0%b9.pdf

5. Міжнародна соціальна робота: пріоритети та стандарти. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2021. 175 с. URL: https://www.researchgate.net/profile/Tetyana-Semigina/publication/349287443_Miznarodna_socialna_robota_prioriteti_ta_standarti/links/60341223a6fdcc37 a84629ce/Miznarodna-socialna-robota-prioriteti-ta-standarti.pdf

6. Міжнародні відносини: ментальність, геополітика, глобалізація : Навч. посіб. / П.М. Лісовський. К.: Кондор-Видавництво, 2017. 156 с.

7. Соціальна робота [Текст]: [Навчальний енциклопедичний словник-довідник] / За науковою ред.

д.с.н., проф. В.М.Пічі. Вид. 4-те, виправлене, перероблене та доповнене. Львів: “Новий Світ - 2000”, 2020. 61 с. URL: https://ns2000.com.ua/wp-content/uploads/2019/10/Sotsial-na-robota.pdf 8. Соціальна робота:

реалії та виклики часу: навчальнометодичний посібник. Слов’янськ: Вид-во Б.

І. Маторіна, 2021. 219 с. URL: https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/34954/Sotsialna%20Robota%20Realii%20Ta%20Vykly ky%20Chasu.pdf?sequence=1

9. Теорія міжнародних відносин :навчальний посібник / Лісовський П.М., Лісовська Ю.П. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2022.

10. Шевченко С. О., Сидоренко Н. С., Липовська Н. А. Ш 37 Глобалізація, євроінтеграція та сталий розвиток : навч. посібник. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2023. 344 с. URL: https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/11498/1/%d0%bc%d0%b0%d0%ba%d0%b5%d1%82_%d0%93%d 0%95%d0%a1_%d0%bf%d0%be%d1%81%d1%96%d0%b1%d0%bd.pdf

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека БДПУ http://edu.bdpu.org
2. Сайт БДПУ http://bdpu.org
3. Електронна навчальна платформа Moodle БДПУ https://edu.bdpu.org/login/index.php.

Веббібліографія

1. Euraxess researchers in motion. European Comission (Сайт кар'єри та персонального розвитку) [Електронний ресурс]. URL:: http://ec.europa.eu/euraxess/
2. Gateway to Recognition of Academic and Professional Qualification [Електронний ресурс]. URL: http://www.enic-naric.net
3. Національний ТЕМПУС-офіс в Україні. – [Електронний ресурс]. URL: http://tempus.org.ua/
4. Німецька служба академічних обмінів. URL:: https://www.daad-ukraine.org/uk/
5. Освітній портал [Електронний ресурс]. URL: http://www.osvita.org.ua/news/50090.html
6. Офіційний сайт Болонського процесу [Електронний ресурс]. URL: http://www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs/bologna/
7. Офіційний сайт Європейської комісії [Електронний ресурс]. URL: http://ec.europa.eu/ 8. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України [Електронний ресурс]. URL: http://www.osvita.org.ua/bologna/vprov/articles/30.html
9. Програма Європейського Союзу - ERASMUS+ (офіційний сайт національного офісу в Україні). URL: http://erasmusplus.org.ua/pro-nas.html.
10. Гурт. URL: https://gurt.org.ua/
11. Офіційний сайт Міністерства закордонних справ України. URL: https://mfa.gov.ua/
12. ООН в Україні. URL: https://ukraine.un.org/uk